

Haustþing Sambands sveitarfélaga á Austurlandi (SSA) haldið í Neskaupstað 17-18. september 2026

Fimmtudagur 17. september

Kl. 09:30 – 10:00: Mæting og afhending fundargagna og morgunkaffi.

Kl. 11:00 - 11:20: Dagskrá hefst: Setning haustþings, skipun fundarstjóra og ritara

Ragnar Sigurðsson, formaður SSA, setti haustþingið og tilkynnti að í salnum væru 3 fulltrúar Fljótisdals sem færu **115** atkvæði, 11 fulltrúar Múlaþings sem færu með **5.235** atkvæði, 7 fulltrúar Vopnafjarðarhrepps með **633** atkvæði og 9 fulltrúar Fjarðabyggðar sem færu með **5.228** atkvæði. Hann gerði tillögu um þingforseta og lagði hann til að Jóna Árný Þórðardóttir yrði fundarstjóri og var það samþykkt með lófataki. Að því loknu afhenti hann þingforseta, Jónu Árnýju Þórðardóttur, stjórn fundarins sem bauð gesti velkomna í Neskaupstað.

Jóna Árný tók þá við stjórn fundarins og þakkaði fyrir það traust sem henni er sýnt. Því næst lagði hún til að Þórður Vilberg Guðmundsson yrði fundarritari og var það samþykkt.

Fundurinn var boðaður til sveitarfélaganna fjórum vikum fyrir fund, dagskrá var send út 10 dögum fyrir fund og fundurinn telst því löglega boðaður. Enginn andmælti því og fundurinn því lýstur lögmætur.

Þingforseti kynnti fyrirkomulag dagskrár og því næst kynnti hann Ragnar Sigurðsson, formann SSA, í pontu.

Í ræðu sinni lagði Ragnar áherslu á að hlutverk SSA hafi í 60 ár verið það sama, að tryggja hagsmuni Austurlands í stóru samhengi. Það hefði verið rétt mætt hlutverk samtakanna 1966, og það væri það enn í dag. Á þeim 60 árum sem SSA hefur starfað hefur mikil árangur náðst í mörgum málum, og þar hefur hlutverk SSA verið stórt. Enn séu þó ýmis verkefni óunnin, jafnvel verkefni sem SSA hefur fjallað um allt frá upphafi.

Ragnar fjallaði einnig um hve öflugt efnahagslíf Austurlands er, og hve mikið Austurland leggur til þjóðarbúsins. Mikilvægt er að tryggja að uppbyggingin á svæðinu haldist betur í

hendur við það innlegg. Sterkir innviðir á Austurlandi eru forsenda áframhaldandi verðmætasköpunar fyrir landið allt.

Ragnar lagði áherslu á að mikilvægasta hlutverk SSA sé ekki bundið við einstakar framkvæmdir eða fjárveitingar, heldur að halda áfram að búa til þá menningu samstarfs sem SSA hefur staðið fyrir. Sveitarfélög á Austurlandi hafa lært að hagsmunir þeirra séu í langflestum tilfellum sameiginlegir. Austurland verður ekki sterkara með því að færa verðmæti frá einu byggðarlagi til annars, heldur með því að stækka heildina, og standa þetta saman í samtali við ríkisvaldið. Mikilvægt sé að færa samtalið við ríkisvaldið upp á annað stig, ekki með því að ræða einstakar framkvæmdir eða fjárveitingar heldur að ræða hvernig ríkið ætlar að tryggja að eitt mikilvægasta verðmætasköpunarsvæði þjóðarinnar geti haldið áfram að vaxa og dafna. Landshlutinn getur ekki endalaust aukið framlag sitt til þjóðarbúsins ef sífellt er frestað því að styrkja undirstöðurnar sem sú verðmætasköpun byggir ár.

Jóna Árný þakkaði Ragnari fyrir og bauð því næst Hönnu Katrínu Friðriksson atvinnuvegaráðherra að stíga í pontu og ávarpa þingið.

Í ávarpi sína lagði atvinnuvegaráðherra áherslu á að Austurland væri skýrt dæmi um það hve mikið einstakir landshlutar geta lagt til. Áhersla ríkisins er að auka verðmætasköpun, sem byggir á fjölbreyttu atvinnulífi um allt land og atvinnuuppbygging á landsbyggðinni er hluti af öflugri hagstjórn.

Einnig lagði hún áherslu á ferðapjónustu en sú atvinnugrein hefur vaxið mikið á síðustu árum og mikilvægt að ríkið setji skýran ramma um hana. Áhersla atvinnuvegaráðuneytisins er að tryggja að uppbygging í greininni á sanngjörnum grunni og tryggt verði að uppbygging hennar geti orðið um allt land en sé ekki bundin við núverandi vaxtasvæði.

Önnur atvinnugrein sem stefnir í að verða ein af grunnstoðum atvinnulífsins er lagareldið. Ráðherra sagði miður að frumvarp hennar varðandi heildarlöggjöf um það hefði ekki náð fram að ganga. Fór hún í stuttu máli yfir nokkur atriði sem komu fram í frumvarpinu. Lagareldi er mikilvægt í atvinnulífi Austurlands en er ekki óumdeilt eins og komið hefur í ljós á síðustu dögum í kringum úthlutun leyfa í Seyðisfirði og sýnir það að mikilvægt er að heildarlöggjöf í málaflokknum verði sett.

Ráðherra lauk ávarpi sínu á að segja að hún hlakki til að halda áfram öflugum og góðu samstarfi við sveitarfélög á Austurlandi.

Þingforseti þakkaði Hönnu Katrínu fyrir hennar innlegg og bauð Loga Einarsson, menningar- nýsköpunar- og háskólaráðherra, 1. þingmanni kjördæmisins að ávarpa fundinn.

Logi bar í upphafi kveðju allra þingmanna kjördæmisins til viðstaddra.

Hann lagði áherslu á að þó að í salnum sé fjölbreyttur hópur fólks með ólíkar skoðanir, sem geti tekist á um hluti, sé mikilvægi samvinnu og samtakamáttar mikið. Svona vettvangur sé mikilvægur til þess. Hann lagði áherslu á að fjórðungurinn væri öflugur og væri að þróast í rétta átt.

Hvað varðar menningarmál hefur hans ráðuneyti gert samstarfssamning við sveitarfélög á Austurlandi um fjórðu menningarmiðstöðina. Þar kom sérstaklega sterkt fram hve mikið getur orðið til þegar samvinna sveitarfélganna er öflug.

Logi fór einnig yfir nokkur atriði sem ríkistjórninn hefur lagt áherslu á að undanfögnu. Verið sé að taka erfiðar ákvarðanir í núverandi fjárlagafrumvarpi en þar skiptir máli að hallarekstur ríkissjóðs geti ekki haldið áfram og ekkert mikilvægara en að skila hallalausum fjárlögum.

Hann ræddi einnig um orkumál og uppbyggingu orkukerfisins, fjármagn sem áætlað er að lagt verði í uppbyggingu vegakerfisins og fullfjármagnaðrar vetrarþjónustu. Þá hefur verið bætt við fjármagn til geðheilbrigðisþjónustu á Austurlandi. Starfshópur forsætisráðherra um atvinnumál á Seyðisfirði mun skila af sér á allra næstu dögum.

Að lokum lagði Logi áherslu á að mikilvægt væri að umræða varðandi jöfnun á vægi atkvæða, sem komið hefur í kjölfar tillögu vinnuhóps þar um, verði tekin af yfirvegun og skynsemi. Þetta sé mál sem þarf á því að halda enda mikilvægt að í það náist niðurstaða til framtíðar.

Því næst bauð þingforseti Arnari Þór Sævarssyni, framkvæmdastjóra Sambands íslenskra sveitarfélaga, að ávarpa samkomuna.

Í erindi sínu sagði hann að á 60 árum hafi SSA náð miklum árangir á mörgum sviðum. Hann fór því næst yfir nokkra þætti svo sem haf- og strandsvæðaskipulagið sem tókst að koma á á því gríðarlega víðfeðma svæði sem Austurland er. En stærsta afrek SSA væri að hafa tekist að búa til samtakamátt og staðið í hagsmunagæslu fyrir svæðið.

Arnar fór yfir það sem fram undan er hjá SÍS. Landsþing sambandsins er á Akureyri í næstu viku, og þar mun stefna sambandsins vera sett til næstu fjögurra ára. Önnur verkefni sem eru á borðinu eru:

- Mennta- og velferðarmál: Niðurstaða PISA eru áhyggjuefni.
- Málefni fatlaðra: Þar þarf að vanda sig betur við veitingu þjónustunnar. Halli er á málaflokkum og frá 2018 hafa sveitarfélög greitt með honum.
- Kjaramál: Stærsti útgjaldaliður sveitarfélaganna, og Sambandið er vakandi yfir því. Blikur eru á lofti, en vonandi tekst að ná tökum á samningum. Virðismatsvegferð með kennurum stendur einnig yfir í samvinnu við Kennarasamband Íslands.

Að lokum benti Arnar kjörnum fulltrúum á þær greinargóðu og miklu upplýsingar sem Sambandið heldur utan um, og eru aðgengilegar á heimasíðu sambandsins varðandi stórt og smátt í rekstri sveitarfélaga.

Fundarstjóri þakkaði Arnar fyrir og tilkynnti hádegishlé.

Kl. 11:30 Fundarhlé

Kl. 13:00 Að loknum hádegisverði kynnti fundarstjóri Smára Geirsson, fyrrverandi formann SSA og sveitarstjórnarmann í Neskaupstað, á svið til að fara yfir sögu SSA í máli og myndum í tilefni 60 ára afmælisins. Var góður rómur gerður að yfirferð hans.

Kl. 14:00 Fundarstjóri þakkað Smára Geirssyni fyrir hans erindi og bauð því næst Konráð S. Guðjónsson hagfræðing að kynna skýrsluna „Hverju skilar Austurland til íslenska hagkerfisins“ þar sem hann fór yfir framlag svæðisins til íslensks efnahagslífs. Greiningin undirstrikaði enn á ný hversu stórt framlag landshlutans er til íslensks efnahagslífs miðað við íbúafjölda. Aðeins 2,8% landsmanna búa á Austurlandi en landshlutinn stendur undir um fjórðungi vöruútflutnings þjóðarinnar og um 26% raforkuframleiðslu. Þá er áætlað að afkoma ríkissjóðs sem rekja má til Austurlands verði jákvæð um 8,6 milljarða króna árið 2026.

Að erindinu loknu tók Konráð við spurningum úr sal og sköpuðust nokkrar umræður um erindi hans.

Kl. 15:15 Þingforseti þakkaði að því loknu Konráð fyrir sitt erindi og bað fundarmenn um þigga því næst afmæliskaffi í tilefni af 60 ára afmæli SSA. Þinghlé var gert á meðan.

KL. 15:45 Að loknu fundarhléi bauð fundarstjóri fundarmönnum taka sæti og bað Ragnar Sigurðsson, formann SSA, að kynna drög að ályktunum Haustþings 2026. Drögin sem lögð voru fram til grundvallar voru:

Drög að ályktun Haustþings SSA 2026

Haustþing Sambands sveitarfélaga á Austurlandi 2026 kallar eftir breyttri nálgun ríkisins gagnvart Austurlandi sem einu helsta verðmætasköpunarsvæði þjóðarinnar.

Ný efnahagsgreining staðfestir það sem fyrri greiningar hafa sýnt: þrátt fyrir að aðeins um 2,8% landsmanna búi á Austurlandi er framlag landshlutans til íslensks efnahagslífs langt umfram íbúahlutfall. Austurland stendur undir stórum hluta útflutnings þjóðarinnar og orkuframleiðslu, landsframleiðsla á mann er yfir landsmeðaltali og atvinnulífið skapar ríkinu verulegar skatt- og gjaldatekjur.

Niðurstaðan er skýr: Austurland skilar ríkissjóði hagnaði.

SSA er stolt af þeirri stöðu og vill að svo verði áfram. Austurland er ekki að biðja um ölmusu heldur um skynsamlega og sanngjarna fjárfestingu í þeim forsendum sem gera landshlutanum kleift að halda áfram að skapa verðmæti fyrir þjóðina.

Fjárfesting ríkisins í innviðum á Austurlandi er ekki aðeins kostnaður heldur fjárfesting sem skilar sér margfalt til baka í aukinni verðmætasköpun, útflutningi, atvinnu og tekjum ríkissjóðs. Betri samgöngur, traustir orku- og fjarskiptainnviðir og góð opinber þjónusta styrkja samkeppnishæfni þeirra atvinnugreina sem fyrir eru og skapa jafnframt forsendur fyrir nýjum fjárfestingum og frekari vexti.

Haustþing SSA hefur áhyggjur af því að þróunin er í gagnstæða átt. Á sama tíma og ríkisfjárfestingum á Austurlandi er frestað og opinber starfsemi ríkisins er hlutfallslega lítil hefur skatt- og gjaldtaka aukist. Veiði- og fiskeldisgjöld vega þar þungt og fyrirhuguð hækkun virðisaukaskatts á baðlón er dæmi um breytingu sem getur grafið undan fjárfestingum sem þegar hefur verið ráðist í og dregið úr hvata til frekari uppbyggingar.

Þessi þróun snertir ekki aðeins atvinnulífið. Aukin skattheimta, þar á meðal kílómetragjaldið og hækkun þess, leggst hlutfallslega þyngra á íbúa landsbyggðarinnar, þar sem vegalengdir eru meiri, almenningssamgöngur takmarkaðar og einkabíllinn oft nauðsynlegur til að sækja vinnu og grunnþjónustu. Slík gjaldtaka er því í reynd landsbyggðarskattur ef ekki er tekið tillit til ólíkra aðstæðna fólks eftir búsetu.

Það er mótsögn í því að stjórnvöld kalli eftir aukinni fjárfestingu, nýsköpun og öflugri byggðum utan höfuðborgarsvæðisins en auki samtímis álögur á fyrirtæki og íbúa þeirra svæða sem þegar leggja hvað mest af mörkum til þjóðarbúsins.

SSA krefst þess að ríkisstjórn og Alþingi horfi á heildarmyndina. Austurland þarf ekki sérmeðferð heldur sanngjarna hlutdeild og skilyrði til áframhaldandi vaxtar. Fyrirheit um uppbyggingu innviða verða að endurspeglast í raunverulegum fjárfestingum og skatt- og gjaldastefna ríkisins má ekki vinna gegn sömu markmiðum.

Við erum stolt af því að Austurland skili þjóðarbuinu meira en það þiggur til baka og viljum að svo verði áfram. Til þess þarf að fjárfesta í styrkleikum landshlutans og skapa honum svigrúm til að vaxa. Það er fjárfesting sem margborgar sig.

Fundarmenn voru minntir á að ályktunin kæmi til umræðu á fundinum daginn eftir, þar sem hún yrði formlega afgreidd. Að kynningu lokinni frestaði fundarstjóri fundi til næsta dags og bauð fundarmönnum til dagskrár heimamanna.

Kl.16:00 Dagskrá heimamanna

Kl. 19:30 Hátíðarkvöldverður hóst 19:30 þar sem Signýju Ormarsdóttur voru afhent menningarverðlaun SSA, og heiðursgestur SSA, Gunnar Jónsson var kynntur

Föstudagur 18. september

Kl. 09:30 Þingforseti tilkynnti að nú hæfust umræður og kosning um tillögu að ályktunum sem liggur fyrir haustþinginu.

Áður en opnað var fyrir mælendaskrá fór þingforseti yfir kjörbréf. Alls voru 11.211 atkvæði og skiptust þau þannig:

- Fljótsdalshreppur 115 atkvæði
- Vopnafjörður 633 atkvæði
- Múlaþing 5.235 atkvæði
- Fjarðabyggð 5.228 atkvæði.

Allir þingfulltrúar með atkvæðisrétt voru mættir.

Þingforseti opnaði því næst fyrir mælendaskrá um ályktunina:

Til máls tóku:

Ásrún Mjöll Stefánsdóttir: Lagði fram og mælti fyrir breytingatillögu við ályktunina. Breytingatillagan fól í sér orðalagsbreytingar í þá veru að skerpa þá röksemdarfærslu sem liggur að baki ályktunni. Sagði hún að réttinn til sanngjarnar innviðauppbýggingar ætti ekki að tengja svo greinilega við framlag landshlutans til þjóðarbúsins.

Ragnar Sigurðsson: Þakkaði fyrir hófsama breytingartillögu og lagði áherslu á að fyrirliggjandi ályktun væri samþykkt af stjórn, allir stjórnarmenn stæðu að baki hennar. Austurland ætti ekki rétt á að fá neitt umfram aðra en stjórnvöld verði að hjálpa Austurlandi til að landshlutinn geti haldið áfram að leggja jafn mikið af mörkum og hingað til. Ragnar lagði til að fundurinn héldi sig við fyrirliggjandi drög án breytinga.

Berglind Harpa Svavarsdóttir: Lýsti yfir ánægju sinni með þá greiningavinnu sem unnin hefði verið í aðdraganda þingsins. Fór hún yfir nokkrar ábendingar til að skerpa enn frekar á orðalagi og þeim skilaboðum sem senda á með ályktuninni, og lagði fram breytingartillögu.

Þuríður Lillý Sigurðardóttir: Vildi að breytingartillaga Ásrúnar yrði tekin til afgreiðslu í tvennu lagi, enda séu þær ólíkar. Sagðist ánægð með drögin og að ný nálgun, sem byggir á styttri ályktun en hingað til hefur verið unnið með, væri til bóta.

Ásrún Mjöll Stefánsdóttir: Taldi að breytingartillaga sín rýri ekki festuna í boðskap ályktunarinnar. Hennar breytingar sneru aðeins að því að fjarlægja þann blæ af ályktuninni að Austurland eigi að fá meira en aðrir vegna þess hve mikið landshlutinn leggur til.

Jónína Brynjólfssdóttir: Mikilvægt að stjórnin noti ályktunna sem verkfæri til að vinna með í framhaldinu, það er mikilvægara heldur en eitthvað orðalag.

Helga Eyjólfssdóttir: Tók undir með Jónínu, mikilvægt að ályktunin sýni það að Austurland hafi rödd, við þurfum að vera hvassari og með kassann út.

Ragnar Sigurðsson: Sammála því sem komið hefur fram að Austurland þurfi að sýna klærnar. Aftur á móti væri mikilvægt að ályktun þingsins sé þannig að öll sveitarfélög geti nýtt hana. Ályktun ein og sér komi ekki sérstökum verkefnum af stað, hún eigi styðja við þau verk sem á eftir koma, vera gagn fyrir stjórnina til að byggja á í sinni vinnu og baráttu. Stjórnin myndi fylgja ályktuninni eftir af krafti, með kynningarefni og fleiru.

Hrafn Bjarnason: Taldi að upprunalega orðalag ályktunarinnar varðandi hvað Austurland legði til þjóðarbúsins vera rétta nálgun. Austurland ætti rétt á meiri fjárfestingu í innviðum

vegna þeirra miklu framleiðslu sem fram fer, ekkert endilega vegna þess hvað hver og einn legði til, heldur vegna heildar framlags landshlutans.

Berglind Harpa: Tók undir að ályktunin væri hnitmiðuð og sterk. Stuttur texti sem síðan væri hægt að vinna með.

Fleiri báðu ekki um orðið og var því næst gengið til kosninga um breytingartillögur Ásrúnar:

Breytingartillaga 1:

Upprunalegi textinn:

Niðurstaðan er skýr: Austurland skilar ríkissjóði hagnaði.

SSA er stolt af þeirri stöðu og vill að svo verði áfram. Austurland er ekki að biðja um ölmusu heldur um skynsamlega og sanngjarna fjárfestingu í þeim forsendum sem gera landshlutanum kleift að halda áfram að skapa verðmæti fyrir þjóðina.

Tillaga Ásrúnar:

SSA leggur áherslu á að íbúar og atvinnulíf á Austurlandi eigi rétt á sanngjarnri hlutdeild í opinberri þjónustu og innviðafjárfestingu, óháð því hversu miklar tekjur einstök landsvæði skila ríkissjóði. Jafnframt er mikilvægt að horfa til þess að öflugir innviðir á Austurlandi styðja við þá miklu verðmætasköpun sem þar fer fram og eru því fjárfesting í hagsmunum þjóðarbúsins alls.

Gengið var til kosninga um fyrri breytingartillögu Ásrúnar:

Breytingartillagan var felld með miklum meirihluta atkvæða. Fjögur atkvæði voru með tillögunni, þrjú í Múlapingi og eitt í Vopnafirði.

Breytingartillaga 2:

Upprunalegi textinn:

Við erum stolt af því að Austurland skili þjóðarbúinu meira en það þiggur til baka og viljum að svo verði áfram. Til þess þarf að fjárfesta í styrkleikum landshlutans og skapa honum svigrúm til að vaxa. Það er fjárfesting sem margborgar sig.

Breytingartillaga Ásrúnar:

Austurland gegnir mikilvægu hlutverki í verðmætasköpun þjóðarinnar og býr yfir miklum möguleikum til frekari uppbyggingar. Til þess þarf að tryggja landshlutanum sanngjarna hlutdeild í opinberri fjárfestingu, trausta grunnviði og skilyrði til vaxtar. Slík fjárfesting styrkir samfélagin á Austurlandi.

Þegar opnað var á umræður um tillöguna lagði Hjördís Helga Seljan fram breytingartillögu við breytingartillögu Ásrúnar:

Tillaga Hjördísar:

Austurland gegnir mikilvægu hlutverki í verðmætasköpun þjóðarinnar og býr yfir miklum möguleikum til frekari uppbyggingar. Til þess þarf að tryggja landshlutanum sanngjarna hlutdeild í opinberri fjárfestingu, trausta grunnviði og skilyrði til vaxtar. Slík fjárfesting styrkir samfélaginn á Austurlandi. Það er fjárfesting sem margborgar sig.

Ragnar Sigurðsson: Finnst að upphaflega tillaga stjórnarinnar eigi að standa, enda segi hún það sama.

Jónína Brynjólfsdóttir: Finnst báðar breytingartillögur fínar, telur vel hægt að vinna með báðar breytingartillögur sem fram hefur komið.

Breytingartillaga Hjördísar við breytingartillögu Ásrúnar var því næst lögð fram og **var hún samþykkt samhljóða**.

Næst var lögð fram breytingartillaga Ásrúnar, með áorðnum breytingum.

Breytingartillagan var samþykkt en móti greiddu atkvæði tveir úr Múlapingi, fjórir úr Fjarðabyggð, einn úr Vopnafjarðahreppi og einn úr Fljótsdal.

Breytingartillaga 3

Því næst var tekin fyrir breytingartillaga Berglindar Hörpu varðandi orðalag í ályktuninni.

*Haustþing SSA hefur áhyggjur af því að **gagnstæð þróun** að þróunin er í gagnstæða átt. Á sama tíma og ríkisfjárfestingum á Austurlandi er frestað og opinber starfsemi ríkisins er hlutfallslega lítil hefur skatt- og gjaldtaka aukist. Veiði- og fiskeldisgjöld vega þar þungt og fyrirhuguð hækkun virðisaukaskatts á baðlón er dæmi um breytingu sem getur grafið undan fjárfestingum sem þegar hefur verið ráðist í og dregið úr hvata til frekari uppbyggingar.*

Gengið var til atkvæða um breytinguna og **var hún samþykkt**. Á móti voru 3 í Múlapingi og tveir í Fljótsdal.

Breytingartillaga 4:

Tillaga um orðalagsbreytingu frá Berglindi Hörpu:

Þessi þróun snertir ekki aðeins atvinnulífið. Aukin skattheimta, þar á meðal kílómetragjaldið og hækkun þess, leggst hlutfallslega þyngra á íbúa landsbyggðarinnar, þar sem vegalengdir eru meiri, almenningsamgöngur takmarkaðar og einkabíllinn oft nauðsynlegur til að sækja vinnu og grunnþjónustu. Slík gjaldtaka er því í reynd landsbyggðarskattur ~~ef ekki er tekið tillit til ólíkra aðstæðna fólks eftir búsetu~~

Gengið var til atkvæða og **var tillagan felld með meirihluta atkvæða**. Samþykkir voru 6 í Múlaþingi og einn í Vopnafjarðahreppi.

Því næst var orðið gefið laust um lokaútgáfu ályktunarinnar. Enginn bað um orðið og lokaði þingforseti þar með mælendaskrá og lagði því næst fram lokaútgáfu ályktunar Haustþings Sambands sveitarfélaga á Austurlandi 2026.

Drög að ályktun Haustþings SSA 2026

Haustþing Sambands sveitarfélaga á Austurlandi 2026 kallar eftir breyttri nálgun ríkisins gagnvart Austurlandi sem einu helsta verðmætasköpunarsvæði þjóðarinnar.

Ný efnahagsgreining staðfestir það sem fyrri greiningar hafa sýnt: þrátt fyrir að aðeins um 2,8% landsmanna búi á Austurlandi er framlag landshlutans til íslensks efnahagslífs langt umfram íbúahlutfall. Austurland stendur undir stórum hluta útflutnings þjóðarinnar og orkuframleiðslu, landsframleiðsla á mann er yfir landsmeðaltali og atvinnulífið skapar ríkinu verulegar skatt- og gjaldatekjur.

Niðurstaðan er skýr: Austurland skilar ríkissjóði hagnaði.

SSA er stolt af þeirri stöðu og vill að svo verði áfram. Austurland er ekki að biðja um ölmusu heldur um skynsamlega og sanngjarna fjárfestingu í þeim forsendum sem gera landshlutanum kleift að halda áfram að skapa verðmæti fyrir þjóðina.

Fjárfesting ríkisins í innviðum á Austurlandi er ekki aðeins kostnaður heldur fjárfesting sem skilar sér margfalt til baka í aukinni verðmætasköpun, útflutningi, atvinnu og tekjum ríkissjóðs. Betri samgöngur, traustir orku- og fjarskiptainnviðir og góð opinber þjónusta styrkja samkeppnishæfni þeirra atvinnugreina sem fyrir eru og skapa jafnframt forsendur fyrir nýjum fjárfestingum og frekari vexti.

Haustþing SSA hefur áhyggjur af gagnstæðri þróun. Á sama tíma og ríkisfjárfestingum á Austurlandi er frestað og opinber starfsemi ríkisins er hlutfallslega lítil hefur skatt- og gjaldtaka aukist. veiði- og fiskeldisgjöld vega þar þungt og fyrirhuguð hækkun virðisaukaskatts á baðlón er dæmi um breytingu sem getur grafið undan fjárfestingum sem þegar hefur verið ráðist í og dregið úr hvata til frekari uppbyggingar.

Þessi þróun snertir ekki aðeins atvinnulífið. Aukin skattheimta, þar á meðal kílómetragjaldið og hækkun þess, leggst hlutfallslega þyngra á íbúa landsbyggðarinnar, þar sem vegalengdir eru meiri, almenningssamgöngur takmarkaðar og einkabíllinn oft nauðsynlegur til að sækja vinnu og grunnþjónustu. Slík gjaldtaka er því í reynd landsbyggðarskattur ef ekki er tekið tillit til ólíkra aðstæðna fólks eftir búsetu.

Það er mótsögn í því að stjórnvöld kalli eftir aukinni fjárfestingu, nýsköpun og öflugri byggðum utan höfuðborgarsvæðisins en auki samtímis álögur á fyrirtæki og íbúa þeirra svæða sem þegar leggja hvað mest af mörkum til þjóðarbúsins.

SSA krefst þess að ríkisstjórnin og Alþingi horfi á heildarmyndina. Austurland þarf ekki sérmeðferð heldur sanngjarna hlutdeild og skilyrði til áframhaldandi vaxtar. Fyrirheit um uppbyggingu innviða verða að endurspeglast í raunverulegum fjárfestingum og skatt- og gjaldastefna ríkisins má ekki vinna gegn sömu markmiðum.

Austurland gegnir mikilvægu hlutverki í verðmætasköpun þjóðarinnar og býr yfir miklum möguleikum til frekari uppbyggingar. Til þess þarf að tryggja landshlutanum sanngjarna hlutdeild í opinberri fjárfestingu, trausta grunninnviði og skilyrði til vaxtar. Slík fjárfesting styrkir samfélögin á Austurlandi og skilar um leið ávinningi til þjóðarbúsins alls. Það er fjárfesting sem margborgar sig.

Ályktunin var þannig samþykkt með öllum greiddum atkvæðum.

Að því loknu var gert fundarhlé og boðið upp á kaffi.

KL. 11:10 Að loknu fundarhléi kynnti þingforseti síðasta lið á dagskrá þingsins, erindið *Ímynd Austurland*, þar sem Huginn Freyr Þorsteinsson ráðgjafi frá ATON og stjórnarformaður Gallup, ræddi um ímynd landshlutans.

Að loknu erindi Hugins urðu nokkrar umræður um sýnileika landshlutans, mikilvægi þess að leggja vinnu í að skilgreina hver sérstaða landshlutans væri og hvernig koma ætti sögum

og skilaboðum á framfæri. Að loknum umræðum bauð svo þingforseti formanni SSA að taka við og loka fundinum.

Kl. 12:00 Ragnar Sigurðsson, formaður SSA, tók þá til máls. Þakkaði hann fundarmönnum fyrir fundinn, þá miklu samstöðu sem á þinginu hefur verið og skýr skilaboð sem frá því kæmu. Að lokum kynnti hann að næsti haustfundur SSA yrði haldinn í Fljótsdal.

Einnig þakkaði hann þingforseta og ritara, framkvæmdastjóra ásamt öðru starfsfólki fundarins fyrir þeirra störf. Að því búnu sleit formaðurinn haustþingi SSA árið 2026.

Þingforseta og fundarritara falið að ganga frá fundargerð.

Fundi slitið kl. 12:05

Fundargerð ritaði: Þórður Vilberg Guðmundsson.

Undirritunarsíða

Jóna Árný Þórðardóttir

Undirritað af:
Jóna Árný Þórðardóttir
2705775209
Dags: 09.10.2026
Tími: 12:16:21
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 9ae850c6-
c174-4003-9816-
553e177022d5

Undirritað af:
Þórður Vilberg
Guðmundsson
1007863709
Dags: 09.10.2026
Tími: 13:14:35
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 9a12ffe1-200f-
4d42-b928-3bb1a95cd154

Undirritað af:
Jóna Árný Þórðardóttir
2705775209
Dags: 09.10.2026
Tími: 14:19:23
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 9a12ffe1-200f-
4d42-b928-3bb1a95cd154